

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 1227/2011,

annettu 25 päivänä lokakuuta 2011,

energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) On tärkeää varmistaa, että kuluttajat ja muut markkinaosapuolet voivat luottaa sähkö- ja kaasumarkkinoiden eheyteen ja että energian tukkumarkkinahinnat ilmentävät tasapainoista ja kilpailukykyistä kysynnän ja tarjonnan vuorovaikutusta eikä markkinoiden väärinkäytöstä voi saada etua.
- (2) Energian tukkumarkkinoiden eheyden ja tarkasteltavuuden parantamisen tavoitteena olisi oltava energian loppukäyttäjää hyödyttävän avoimen ja oikeudenmukaisen kilpailun edistäminen energian tukkumarkkinoilla.

⁽¹⁾ EUVL C 132, 3.5.2011, s. 108.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 14. syyskuuta 2011 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 10. lokakuuta 2011.

(3) Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitean ja Euroopan sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisten ryhmän kannanotot ovat vahvistaneet sen, että nykyisen lainsäädännön soveltamisala voi olla riittämätön, jotta markkinoiden eheyteen liittyviin kysymyksiin voitaisiin sähkö- ja kaasumarkkinoilla puuttua asianmukaisesti. Kannanotoissa on suositeltu, että harkitaan asianmukaista erityisesti energia-alalle tarkoitettua lainsäädännöllistä kehystä, jolla estetään markkinoiden väärinkäyttö ja jossa otetaan huomioon alakohtaiset edellytykset, joita muut direktiivit ja asetukset eivät kata.

(4) Energian tukkumarkkinat ovat unionissa yhä enenevässä määrin yhteen liitettyjä. Markkinoiden väärinkäyttö yhdessä jäsenvaltiossa vaikuttaa usein paitsi sähkön ja maakaasun tukkuhintoihin kansallisten rajojen yli myös kuluttajien ja mikroyritysten vähittäishintoihin. Siksi markkinoiden eheyden varmistamista ei voi jättää pelkästään yksittäisten jäsenvaltioiden tehtäväksi. Tiukka rajatylittävä markkinaseuranta on välttämätöntä täysin toimivien, yhteenliitettyjen ja yhtenäisten energian sisämarkkinoiden toteuttamisen kannalta.

(5) Energian tukkumarkkinat käsittävät sekä hyödykemarkkinat että johdannaismarkkinat, jotka ovat ensiarvoisen tärkeitä energia- ja rahoitusmarkkinoiden kannalta, ja näiden kahden sektorin hinnanmuodostuksella on liittyviä keskenään. Ne sisältävät muun muassa säännellyt markkinat, monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät sekä suoran tai meklarien kautta tapahtuvan pörssin ulkopuolisen OTC-kaupankäynnin ja kahdenväliset sopimukset.

(6) Energiemarkkinoiden seurantakäytännöt ovat toistaiseksi olleet jäsenvaltio- ja sektorikohtaisia. Yleisestä markkinakehiksestä ja sääntely-ympäristöstä riippuen tämä voi johtaa siihen, että kaupankäynti kuuluu useamman lainkäyttöalueen piiriin ja sen seurannasta huolehtii useita eri viranomaisia, jotka voivat sijaita eri jäsenvaltioissa. Tämä voi aiheuttaa epäselvyyttä siitä, kuka vastaa seurannasta, ja jopa tilanteen, jossa seuranta puuttuu kokonaan.

- (7) Toimintaa, joka vie pohjaa energiamarkkinoiden eheydeltä, ei ole tällä hetkellä selkeästi kielletty joillain tärkeimmillä energiamarkkinoilla. On tärkeää kieltää tällainen toiminta loppukäyttäjien suojelemiseksi ja Euroopan kansalaisten kohtuuhintaisen energiansaannin turvaamiseksi.
- (8) Energian tukkumarkkinoilla harjoitetaan sekä johdannaiskauppaa, jota voidaan selvittää fyysisesti tai rahoituksen kannalta, että hyödykekauppaa. Sen vuoksi on tärkeää, että sisäpiirikaupan ja markkinoiden manipuloinnin, jotka merkitsevät markkinoiden väärinkäyttöä, määritelmät ovat yhteensopivia johdannais- ja hyödykemarkkinoiden välillä. Tätä asetusta olisi sovellettava periaatteessa kaikkiin liiketoimiin, mutta samalla olisi otettava huomioon energian tukkumarkkinoiden erityispiirteet.
- (9) Sähkön tai maakaasun toimittamista loppukäyttäjille koskevat vähittäissopimukset eivät ole yhtä alttiita markkinoiden manipuloinnille kuin tukkukauppasopimukset, joiden osto ja myynti on helppoa. Suurimpien energiankäyttäjien kulutuspäätökset saattavat kuitenkin myös vaikuttaa energian tukkumarkkinoiden hintoihin, millä voi olla vaikutuksia kansallisten rajojen yli. Tällaisten suurten käyttäjien toimitussopimuksia tarkasteltaessa on sen vuoksi asianmukaista ottaa huomioon tarve varmistaa energian tukkumarkkinoiden eheys.
- (10) Komission olisi sen 21 päivänä joulukuuta 2010 julkaistavassa EU:n päästökauppajärjestelmän markkinavalvonnan vahvistamista koskevassa tiedonannossa esitetyt tulokset huomioiden harkittava sopivan ajan kuluessa sellaisen lainsäädäntöehdotuksen tekemistä, jossa käsitellään Euroopan hiilimarkkinoiden tarkasteltavuudessa, eheydessä ja valvonnassa havaittuja puutteita.
- (11) Verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 714/2009 ⁽¹⁾ ja maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 715/2009 ⁽²⁾ todetaan, että verkon fyysistä tilaa ja tehokkuutta koskevien tietojen olisi oltava tasavertaisesti kaikkien markkinaosapuolten saatavilla, jotta niillä olisi mahdollisuus arvioida kysynnän ja tarjonnan yleistä tilannetta ja todeta syyt tukkuhinnan vaihteluihin.
- (12) Sisäpiiritiedon käyttö tai sen käytön yrittäminen olisi selkeästi kiellettävä omaan lukuun tai kolmannen osapuolen lukuun tapahtuvassa kaupankäynnissä. Sisäpiiritiedon käyttöä voi olla myös se, että energiatuotteiden tukkumarkkinoilla käyvät kauppa henkilöt, jotka tietävät tai joiden pitäisi tietää, että heidän hallussaan oleva tieto on sisäpiiritietoa. Tietoja markkinaosapuolen omista kaupankäyntisuunnitelmista ja -strategioista ei olisi pidettävä sisäpiiritietoina. Markkinaosapuolet saavat käyttää myös sellaista hintoihin vaikuttavaa tietoa, joka on julkistettava asetuksen (EY) N:o 714/2009 tai asetuksen (EY) N:o 715/2009 mukaisesti, mukaan lukien näiden asetusten nojalla annetut suuntaviivat ja verkkosäännöt, perustana päätöksilleen toteuttaa tukkutason energiatuotteiden kauppa koskevia liiketoimia, ja siksi tämä tieto saattaa olla sisäpiiritietoa julkistamiseensa saakka.
- (13) Energian tukkumarkkinoiden manipulointia on sellaisten toimien toteuttaminen, joiden johdosta hinnat asettuvat keinotekoisesti tasolle, jota ei voida perustella tarjontaa ja kysyntää koskevalla markkinavoimilla, mukaan lukien tuotanto-, varasto- tai siirtokapasiteetin tosiasiallisella saatavuudella ja kysynnällä. Markkinoiden manipulointitapoihin kuuluvat: väärin toimeksiantojen tekeminen ja peruminen; väärän tai harhaanjohtavan tiedon tai huhujen levittäminen tiedotusvälineissä, myös internetissä, tai muilla keinoin; tahallinen väärän tiedon toimittaminen hinta-arviointeja tai markkinaraportteja tuottaville yrityksille siten, että markkinaosapuolia ohjataan harhaan heidän toimiessaan kyseisten hinta-arviointien tai markkinaraporttien perusteella; sekä tahallinen sellaisen vaikutelman luominen, että saatavilla oleva sähköntuotantokapasiteetti, maakaasun saatavuus tai siirtokapasiteetin saatavuus poikkeavat todellisesta teknisesti käytettävissä olevasta kapasiteetista, jos tällainen tieto vaikuttaa tai on omiaan vaikuttamaan tukkutason energiatuotteiden hintoihin. Manipulointi ja sen vaikutukset saattavat ilmetä rajojen yli, sähkö- ja kaasumarkkinoiden kesken sekä rahoitus- ja hyödykemarkkinoiden välillä, päästo-oikeuksien markkinat mukaan lukien.
- (14) Markkinoiden manipulointi tai sen yrittäminen käsittää myös henkilön tai yhteistyössä toimivien henkilöiden menettelyn, jonka tarkoituksena on päästä ratkaisevaan asemaan tukkutason energiatuotteen tarjonnan tai kysynnän suhteen siten, että tämän vaikutuksena on tai saattaa olla hintojen välitön tai välillinen määrätyminen tai muiden vilpillisten kaupan edellytysten luominen; sekä tukkutason energiatuotteiden tarjoaminen, ostaminen tai myyminen tarkoituksin tai pyrkimyksin johtaa harhaan tai johtaen harhaan viitehintojen perusteella toimivia markkinaosapuolia. Hyväksytyt markkinakäytänteet, kuten ne, joita sovelletaan rahoituspalvelujen alalla ja jotka on tällä hetkellä määritetty sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö) 28 päivänä tammikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ⁽³⁾ 1 artiklan 5 kohdassa ja joita saatetaan mukauttaa, jos tuota direktiiviä muutetaan, voivat tarjota markkinaosapuolille laillisen tavan varmistaa tukkutason energiatuotteiden suotuisa hinnoittelu.

⁽¹⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15.

⁽²⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36.

⁽³⁾ EUVL L 96, 12.4.2003, s. 16.

- (15) Sellaisten tukkutason energiatuotetta koskevien sisäpiiritietojen julkistamista, joita ammattiaan harjoittavilla toimittajilla on, olisi arvioitava heidän ammattiaan ja lehdistönvapautta koskevien sääntöjen perusteella, paitsi jos nämä henkilöt saavat välitöntä tai välillistä hyötyä kyseisten tietojen levittämisestä tai jos tällaisten tietojen julkistamisella pyritään johtamaan markkinoita harhaan tukkutason energiatuotteiden tarjonnan tai kysynnän tai niiden hintojen suhteen.
- (16) Rahoitusmarkkinoiden väärinkäyttöä koskevia käsitteitä muutetaan kyseisten markkinoiden kehittyessä. Jotta voidaan varmistaa näihin kehityssuuntiin nopea reagointi, komissiolle olisi näin ollen siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat sisäpiiritietoja ja markkinoiden manipulointia koskevien määritelmien teknistä ajan tasalle saattamista, jotta voidaan varmistaa niiden yhdenmukaisuus rahoituspalveluja ja energiaa koskevan unionin muun lainsäädännön kanssa. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asianomaiset asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti.
- (17) Unionin tasolla suoritettava tehokas markkinaseuranta on välttämätöntä, jotta markkinoiden väärinkäyttö energian tukkumarkkinoilla voidaan havaita ja estää. Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolla, jäljempänä 'virasto', joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 713/2009⁽¹⁾, on parhaat edellytykset tällaiseen seurantaan, koska sillä on sekä unionin laajuinen käsitys sähkö- ja kaasumarkkinoista että tarvittava asiantuntemus sähkö- ja kaasumarkkinoiden ja -järjestelmien toiminnasta unionissa. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla, joilla on kattava käsitys energiemarkkinoiden kehityksestä omassa jäsenvaltiossaan, olisi oltava tärkeä asema tehokkaan markkinaseurannan varmistamisessa kansallisella tasolla. Sen vuoksi tarvitaan viraston ja kansallisten viranomaisten tiivistä yhteistyötä ja yhteensovittamista energiemarkkinoiden asianmukaisen seurannan ja tarkasteltavuuden varmistamiseksi. Viraston suorittama tietojen keruu ei rajoita kansallisten viranomaisten oikeutta kerätä lisätietoja kansallisiin tarkoituksiin.
- (18) Tehokas markkinaseuranta edellyttää liiketoimia koskevien tietojen säännöllistä ja hyvissä ajoin tapahtuvaa saantia sekä sähköön ja maakaasun tuotantoon, varastointiin ja kulutukseen liittyvien laitosten tai siirtoverkkojen kapasiteettia ja niiden käyttöä koskevien perustietojen saantia. Tästä syystä olisi vaadittava, että tukkutason energiatuotteiden kauppaa harjoittavat markkinaosapuolet, mukaan lukien siirtoverkon haltijat, toimittajat, kauppiat, tuottajat, meklarit ja suuret käyttäjät toimittavat nämä tiedot virastolle. Virasto voi puolestaan luoda vahvat yhteydet tärkeimpiin organisoituihin markkinapaikkoihin.
- (19) Komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset tietojen keruuta koskevien sääntösten täytäntöönpanolle. Tätä valtaa olisi käytettävä yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16 päivänä helmikuuta 2011 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 182/2011⁽²⁾ noudattaen. Ilmoitusveloitteet olisi pidettävä mahdollisimman vähäisinä eivätkä ne saisi aiheuttaa tarpeettomia kustannuksia tai tarpeetonta hallinnollista rasitusta markkinaosapuolille. Tietojen toimitamista koskeville yhdenmukaisille säännöille olisi siksi tehtävä etukäteen kustannus-hyötyanalyysi, niissä olisi vältettävä päällekkäistä ilmoittamista ja niissä olisi otettava huomioon muun asiaan liittyvän lainsäädännön nojalla kehitetyt ilmoittamisjärjestelmät. Tarvittavat tiedot tai osa niistä olisi lisäksi kerättävä mahdollisuuksien mukaan muilta henkilöiltä ja olemassa olevista lähteistä. Jos markkinaosapuoli tai sen puolesta toimiva kolmas osapuoli, kauppaa koskeva ilmoitusjärjestelmä, järjestäytynyt markkina, kauppojen täsmäytysjärjestelmä tai liiketoimia ammatillisesti järjestävä muu henkilö on täyttänyt ilmoittamisveloitteensa toimivaltaiselle viranomaiselle rahoitusvälineiden markkinoista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY⁽³⁾ tai johdannaistransaktioista, keskusvastaapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun muun sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti, sen olisi katsottava täyttäneen ilmoittamisveloitteensa myös tämän asetuksen mukaisesti, mutta vain siltä osin kuin kaikki tämän asetuksen nojalla vaadittavat tiedot on ilmoitettu.
- (20) On tärkeää, että komissio ja virasto tekevät tiivistä yhteistyötä tämän asetuksen täytäntöön panemiseksi ja kuuluvat asianmukaisesti sähköön ja kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisia verkostoja sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1095/2010⁽⁴⁾ perustettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista, jäljempänä 'arvopaperimarkkinaviranomainen', kansallisia sääntelyviranomaisia, toimivaltaisia rahoitusvalvontaviranomaisia ja muita jäsenvaltioiden viranomaisia, kuten kansallisia kilpailuviranomaisia ja sidosryhmiä, joita voivat olla organisoidut markkinapaikat (esim. energiapörs-sit) ja markkinaosapuolet.

⁽²⁾ EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁽³⁾ EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84.

⁽¹⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1.

- (21) Olisi perustettava kansallisten rekistereiden pohjalta eurooppalainen markkinaosapuolten rekisteri, jotta energia-alan tukkumarkkinoiden tarkasteltavuutta ja eheyttä voidaan parantaa. Komission olisi vuoden kuluttua tuon rekisterin perustamisesta arvioitava markkinaosapuolten eurooppalaisen rekisterin toimivuutta ja sen tuottamaa hyötyä yhteistyössä viraston, sen komissiolle toimittamien vuosikertomusten mukaisesti, ja kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa. Jos komissio katsoo sen tuon arvioinnin perusteella tarpeelliseksi, sen olisi harkittava uusien välineiden esittämistä energia-alan tukkumarkkinoiden yleisen tarkasteltavuuden ja eheyden parantamiseksi sekä markkinaosapuolten yhdenvertaisten lähtökohtien varmistamiseksi koko unionissa.
- (22) Jotta voidaan helpottaa tukkutason energiatuotteiden kaupan kaikkien osatekijöiden tehokasta seuranta, viraston olisi otettava käyttöön mekanismeja, joilla voidaan antaa sen saamat energiatuotteiden tukkukauppaa koskevat tiedot muiden asiaankuuluvien viranomaisten ja erityisesti arvopaperimarkkinaviranomaisen, kansallisten sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten, kansallisten kilpailuviranomaisten ja muiden asiaankuuluvien viranomaisten käyttöön.
- (23) Viraston olisi varmistettava, että sen saamia tietoja käytetään turvautusti ja että ne suojataan, estettävä luvaton pääsy sen hallussa oleviin tietoihin ja otettava käyttöön mekanismit sen varmistamiseksi, että henkilöt, joilla on lupa sen keräämien tietojen käyttöön, eivät käytä niitä väärin. Viraston olisi myös todettava, pystyvätkö sen hallussa olevia tietoja käyttöönsä saavat viranomaiset ylläpitämään vastaavaa tietoturvasoaa ja sitovatko niitä asianmukaiset luottamuksellisuutta koskevat järjestelyt. Sen tähden on tarpeen varmistaa myös, että tietojen käsittelyssä ja toimittamisessa käytettävät tietojärjestelmät toimivat turvautusti. Jotta voidaan kehittää tietojen luottamuksellisuuden parhaalla mahdollisella tavalla varmistava tietojärjestelmä, virastoa olisi rohkaistava toimimaan tiiviissä yhteistyössä Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston (ENISA) kanssa. Näitä sääntöjä olisi sovellettava myös muihin viranomaisiin, joilla on oikeus päästä tietoihin tämän asetuksen täytäntöönpanoa varten.
- (24) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettuun tavoin huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja jäsenvaltioiden perustuslaillisissa perinteissä tunnustetut periaatteet, ja sitä olisi sovellettava perusoikeuskirjan 11 artiklassa tarkoitettujen sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden mukaisesti.
- (25) Siltä osin kuin tiedot eivät ole tai eivät ole enää kaupallisesti tai turvallisuuden kannalta arkaluonteisia, viraston olisi voitava antaa ne markkinaosapuolten ja suuren yleisön saataville ja parantaa siten markkinoita koskevaa tietämystä. Tällainen avoimuus lisää osaltaan luottamusta markkinoihin ja edistää tietämystä energian tukkumarkkinoiden toiminnasta. Viraston olisi luotava ja julkistettava säännöt, joiden mukaisesti se asettaa nämä tiedot saataville oikeudenmukaisella ja avoimella tavalla, koskevat säännöt.
- (26) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vastattava tämän asetuksen täytäntöönpanon varmistamisesta jäsenvaltioissa. Sen vuoksi niillä olisi oltava tarvittavat tutkintavaltuudet tuon tehtävän hoitamiseksi tehokkaasti. Näitä valtuuksia olisi käytettävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja niihin voidaan soveltaa asianmukaista valvontaa.
- (27) Viraston olisi varmistettava, että tätä asetusta sovelletaan yhteensovitettuihin tavoin kaikkialla unionissa ja johdonmukaisesti direktiivin 2003/6/EY soveltamisen kannalta. Tätä varten viraston olisi julkaistava tarvittaessa ei-sitovia ohjeita tässä asetuksessa säädettyjen määritelmien soveltamisesta. Näissä ohjeissa olisi käsiteltävä muun muassa hyväksytyjä markkinakäytänteitä. Koska energian tukkumarkkinoilla esiintyvä markkinoiden väärinkäyttö vaikuttaa lisäksi usein useampaan kuin yhteen jäsenvaltioon, virastolla olisi oltava keskeinen asema varmistettaessa, että tutkinnat suoritetaan tehokkaasti ja johdonmukaisesti. Tätä varten viraston olisi voitava vaatia yhteistyötä ja sovittaa yhteen asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten ja tarvittaessa muiden viranomaisten, myös kansallisten kilpailuviranomaisten, edustajista koostuvien tutkintaryhmien toimintaa.
- (28) Virastolle olisi annettava riittävä rahoitus ja henkilöstöressurit, jotta se voisi täyttää sille tästä asetuksesta aiheutuvat lisätehtävät asianmukaisesti. Asetuksen (EY) N:o 713/2009 23 ja 24 artiklassa säädettyssä viraston talousarvion laatimista, toteutusta ja valvontaa koskevassa menettelyssä olisi sen vuoksi otettava nämä tehtävät asianmukaisesti huomioon. Budjettivallan käyttäjän olisi varmistettava parhaiden tehokkuutta koskevien standardien toteutuminen.
- (29) Kansallisten sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten ja tarvittaessa kansallisten kilpailuviranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että energian tukkumarkkinoilla, jotka käsittävät sekä hyödyke- että johdannaismarkkinat, esiintyvään markkinoiden väärinkäyttöön puututaan yhteensovitettulla tavalla. Tuohon yhteistyöhön olisi kuuluttava tietojen vastavuoroinen vaihtaminen epäilyistä, joiden mukaan energia-alan tukkumarkkinoilla suoritetaan tai on suoritettu tekoja, jotka todennäköisesti rikkovat tätä asetusta ja direktiiviä 2003/6/EY tai kilpailuoikeutta. Yhteistyöllä olisi lisäksi edistettävä tutkinnan ja oikeudellisten menettelyjen johdonmukaista ja yhtenäistä soveltamista.

- (30) On tärkeää, että salassapitovelvollisuutta sovelletaan niihin, jotka saavat käyttöönsä luottamuksellisia tietoja tämän asetuksen mukaisesti. Viraston, kansallisten sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten ja kansallisten kilpailuviranomaisten olisi varmistettava saamiensa tietojen luottamuksellisuus, eheys ja suojaaminen.
- (31) On tärkeää, että tämän asetuksen rikkomisen johdosta määrättävät seuraamukset ovat oikeasuhteisia, tehokkaita ja varoittavia sekä että ne ilmentävät rikkomusten vakavuutta, kuluttajille aiheutunutta vahinkoa samoin kuin sisäpiiritietoon ja markkinoiden manipulointiin perustuvasta kaupankäynnistä saatavaa potentiaalista hyötyä. Näitä seuraamuksia olisi sovellettava kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tämän asetuksen rikkomisen johdosta määrättävien seuraamusten olisi vastattava jäsenvaltioiden direktiivin 2003/6/EY täytäntöönpanon yhteydessä käyttöön ottamia seuraamuksia, kun otetaan huomioon vuorovaikutus yhtäältä sähkö- ja maakaasukaupan johdannaistuotteiden ja toisaalta varsinaisen sähkö- ja maakaasukaupan välillä. Kun otetaan huomioon rahoitusalan seuraamusjärjestelmien vahvistamista koskevan 12 päivänä joulukuuta 2010 julkaistun komission tiedonannon johdosta järjestetty kuuleminen, komission olisi harkittava ehdotusten tekemistä jäsenvaltioiden seuraamusjärjestelmien vähimmäistasojen yhdenmukaistamiseksi asianmukaisen ajan kuluessa. Tällä asetuksella ei ole vaikutusta todisteluvaatimuksista annettuihin kansallisiin sääntöihin eikä jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten ja tuomioistuinten velvoitteisiin selvittää asianomaisen tapauksen tosiseikat edellyttäen, että nämä säännöt ja velvoitteet vastaavat unionin oikeuden yleisiä periaatteita.
- (32) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on yhdenmukaistetun kehityksen saaminen energian tukkumarkkinoiden tarkasteltavuuden ja eheyden varmistamiseksi, vaan se voidaan sen vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde, soveltamisala ja suhde unionin muuhun lainsäädäntöön

1. Tässä asetuksessa annetaan säännöt, joilla kielletään energian tukkumarkkinoita vahingoittavat käytännöt ja jotka ovat johdonmukaiset niiden sääntöjen kanssa, joita sovelletaan rahoitusmarkkinoilla, sekä näiden energian tukkumarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kanssa ja joissa otetaan samalla huomioon näiden markkinoiden erityispiirteet. Tässä asetuksessa säädetään energian tukkumarkkinoiden seurannasta, josta huolehtii energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto, jäljempänä

'virasto', tiiviissä yhteistyössä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa ja ottamalla huomioon päästökauppajärjestelmän ja energian tukkumarkkinoiden väliset vuorovaikutukset.

2. Tätä asetusta sovelletaan tukkutason energiatuotteiden kauppaan. Tämän asetuksen 3 ja 5 artiklan säännöksiä ei sovelleta sellaisten tukkutason energiatuotteiden kauppaan, jotka ovat rahoitusvälineitä ja joihin sovelletaan direktiivin 2003/6/EY 9 artiklaa. Tämä asetus ei rajoita direktiivin 2003/6/EY ja 2004/39/EY eikä Euroopan kilpailuoikeuden soveltamista käytäntöihin, jotka kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan.

3. Viraston, kansallisten sääntelyviranomaisten, arvopaperimarkkinaviranomaisen, jäsenvaltioiden toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten ja tarvittaessa kansallisten kilpailuviranomaisten on toimittava yhteistyössä sen varmistamiseksi, että asianomaisten sääntöjen noudattamista valvotaan yhteensovitusti, jos toimet liittyvät yhteen tai useampaan rahoitusvälineeseen, joihin sovelletaan direktiivin 2003/6/EY 9 artiklaa, ja myös yhteen tai useampaan tukkutason energiatuotteeseen, joihin sovelletaan tämän asetuksen 3, 4 ja 5 artiklaa.

4. Viraston hallintoneuvoston on varmistettava, että virasto suorittaa sille tämän asetuksen nojalla uskotut tehtävät tämän asetuksen ja asetuksen (EY) N:o 713/2009 mukaisesti.

5. Viraston johtajan on kuultava sääntelyneuvostoa kaikkien tämän asetuksen täytäntöönpanoa koskevien näkökohtien osalta ja otettava sääntelyneuvoston neuvot ja lausunnot asianmukaisesti huomioon.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 1) 'Sisäpiiritiedolla' tarkoitetaan luonteeltaan täsmällistä ja julkistamatonta tietoa, joka liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan tukkutason energiatuotteeseen ja jolla, jos se julkistettaisiin, olisi todennäköisesti huomattava vaikutus näiden tukkutason energiatuotteiden hintoihin.

Tämän määritelmän soveltamiseksi 'tiedolla' tarkoitetaan

- a) tietoja, jotka on julkistettava asetusten (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 nojalla, mukaan lukien mainittujen asetusten nojalla annetut suuntaviivat ja verkkosäännöt;
- b) tietoja, jotka koskevat sähkön tai maakaasun tuotanto-, varastointi- ja kulutuslaitosten tai siirtoverkkojen kapasiteettia ja käyttöä tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten kapasiteettia ja käyttöä, mukaan lukien tiedot näiden laitosten tai verkkojen suunnitellusta tai ennakoimattomasta käytöstä poissa olost;

c) tietoja, jotka on esitettävä unionin tai kansallisen tason säännösten tai määräysten, markkinasääntöjen ja asianomaisilla energian tukkumarkkinoilla noudatettavien sopimusten tai käytäntöjen mukaisesti, jos kyseisellä tiedolla on todennäköisesti huomattava vaikutus tukkutasoenergiatuotteiden hintoihin; ja

d) muita tietoja, joita järkevästi toimiva markkinaosapuoli todennäköisesti käyttäisi eräänä perustana päätökselleen toteuttaa tukkutasoenergiatuotteeseen liittyvä liiketoimi tai antaa sen kauppaa koskeva toimeksianto.

Tiedon katsotaan olevan luonteeltaan täsmällistä, jos se viittaa ilmenneisiin olosuhteisiin tai olosuhteisiin, joiden voidaan kohtuudella olettaa ilmenevän, tai toteutuneeseen tapahtumaan tai tapahtumaan, jonka voidaan kohtuudella olettaa toteutuvan, ja jos se on riittävän tarkkaa, jotta sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös edellä tarkoitettujen olosuhteiden tai tapahtuman mahdollisesta vaikutuksesta tukkutasoenergiatuotteiden hintoihin.

2) 'Markkinoiden manipuloinnilla' tarkoitetaan

a) sellaisen tukkutasoenergiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista tai tätä kauppaa koskevan toimeksiannon antamista,

i) joka antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasoenergiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

ii) jolla yksittäinen henkilö tai useampi yhteistyössä toimiva henkilö turvaa tai pyrkii turvaamaan yhden tai useamman tukkutasoenergiatuotteen hinnan keinotekoiselle tasolle, jollei liiketoimen toteuttaja tai toimeksiannon antaja osoita, että hänen perusteensa tehdä liiketoimi tai antaa toimeksianto on oikeutettu ja että liiketoimi tai toimeksianto on asianomaisen energian tukkumarkkinan hyväksytyjen markkinatapojen mukainen; tai

iii) jossa käytetään tai pyritään käyttämään valheellisia keinoja taikka muunlaista vilpillistä menettelyä tai järjestelyä, jolla annetaan tai todennäköisesti annetaan vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasoenergiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

tai

b) sellaisen tiedon levittämistä tiedotusvälineissä, myös internetissä, ja muilla keinoin, joka antaa tai on omiaan antamaan vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasoenergiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta, mukaan lukien huhujen ja väärin tai harhaanjohtavien uutisten levittäminen siinä tapauksessa, että tiedon levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että tieto oli väärä tai harhaanjohtava.

Jos tietoja levitetään journalistisiin tai taiteellisiin tarkoituksiin, on tällaista levittämistä arvioitava ottamalla huomioon lehdistönvapautta ja ilmaisunvapautta muissa viestimissä koskevat säännöt, paitsi jos

i) asianomaiset henkilöt saavat suoraan tai epäsuorasti hyötyä tai etua kyseisten tietojen levittämisestä; tai

ii) jos tietojen julkistamisella tai levittämisellä pyritään johtamaan markkinoita harhaan tukkutasoenergiatuotteiden tarjonnan tai kysynnän tai niiden hintojen suhteen.

3) 'Yrityksellä manipuloida markkinoita' tarkoitetaan

a) sellaisen tukkutasoenergiatuotteen kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista, tätä kauppaa koskevan toimeksiannon antamista tai mitä muuta tahansa sitä koskevan toimen suorittamista, jonka tarkoituksena on

i) antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasoenergiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

ii) turvata yhden tai useamman tukkutasoenergiatuotteen hinta keinotekoiselle tasolle, jollei liiketoimen toteuttaja tai toimeksiannon antaja osoita, että hänen perusteensa tehdä liiketoimi tai antaa toimeksianto on oikeutettu ja että liiketoimi tai toimeksianto on asianomaisen energian tukkumarkkinan hyväksytyjen markkinatapojen mukainen; tai

iii) käyttää valheellisia keinoja taikka muunlaista vilpillistä menettelyä tai järjestelyä, jolla annetaan tai todennäköisesti annetaan vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasoenergiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

tai

b) tiedon levittämistä tiedotusvälineissä, mukaan lukien internet, tai muulla tavoin tarkoituksin antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasoenergiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnoista.

4) 'Tukkutasoenergiatuotteilla' tarkoitetaan seuraavia sopimuksia ja johdannaisia riippumatta siitä, missä ja miten niillä käydään kauppaa:

a) sähkön tai maakaasun toimitussopimukset, jos niihin perustuva toimitus tapahtuu unionissa;

- b) unionissa tuotettuun, kaupankäynnin kohteena olevaan tai toimitettavaan sähköön tai maakaasuun liittyvät johdannaiset;
- c) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät sopimukset;
- d) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät johdannaiset.

Sähkön tai maakaasun toimitusta ja jakelua loppuasiakkaiden käyttöön koskevat sopimukset eivät ole tukkutason energiatuotteita. Sopimukset, jotka koskevat sähkön tai maakaasun toimitusta ja jakelua loppuasiakkaille, joilla on 5 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä rajaa suurempi kulutuskapasiteetti, katsotaan kuitenkin tukkutason energia- tuotteiksi.

- 5) 'Kulutuskapasiteetilla' tarkoitetaan loppuasiakkaan joko sähkön tai maakaasun kulutusta tämän käyttäessä täysimääräisesti tuotantokapasiteettiaan. Siihen sisältyy tämän asiakkaan kaikki kulutus yhtenä taloudellisena yksikkönä, sikäli kuin kulutus tapahtuu markkinoilla, joissa tukkuhinnat kytkeytyvät toisiinsa.

Tätä määritelmää sovellettaessa ei oteta huomioon kulutusta yhden taloudellisen yksikön valvonnassa olevissa erillisissä laitoksissa, joiden kulutuskapasiteetti on alle 600 gigawattituntia vuodessa, mikäli näillä laitoksilla ei ole yhteisvaikutusta energian tukkumarkkinahintoihin, koska ne sijaitsevat merkittävällä tavoin eri maantieteellisillä markkinoilla.

- 6) 'Energian tukkumarkkinoilla' tarkoitetaan mitä tahansa unionissa sijaitsevaa markkinaa, jossa käydään kauppaa tukkutason energiatuotteilla.
- 7) 'Markkinaosapuolella' tarkoitetaan henkilöä, siirtoverkonhaltijat mukaan luettuina, joka ryhtyy liiketoimiin, mukaan luettuna kauppaa koskevien toimeksiantojen antaminen, yksillä tai useammilla energian tukkumarkkinoilla.
- 8) 'Henkilöllä' tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä.
- 9) 'Toimivaltaisella rahoitusvalvontaviranomaisella' tarkoitetaan direktiivin 2003/6/EY 11 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti nimettyä viranomaista.
- 10) 'Kansallisella sääntelyviranomaisella' tarkoitetaan sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY⁽¹⁾ 35 artiklan 1 kohdan tai maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY⁽²⁾ 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyä kansallista sääntelyviranomaista.
- 11) 'Siirtoverkonhaltijalla' on direktiivin 2009/72/EY 2 artiklan 4 kohdassa ja direktiivin 2009/73/EY 2 artiklan 4 kohdassa säädetty merkitys.

- 12) 'Emoyrityksellä' tarkoitetaan perustamissopimuksen konsolidoiduista tilinpäätöksistä 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla 13 päivänä kesäkuuta 1983 annetun seitsemännen neuvoston direktiivin 83/349/ETY⁽³⁾ 1 ja 2 artiklassa tarkoitettua emoyritystä.
- 13) 'Sidosityrityksellä' tarkoitetaan tytäryhtiötä tai muuta yritystä, josta omistetaan osuuksia, tai yritystä, joka on sidoksissa toiseen yritykseen direktiivin 83/349/ETY 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoin.
- 14) 'Maakaasun jakelulla' on direktiivin 2009/73/EY 2 artiklan 5 kohdassa säädetty merkitys.
- 15) 'Sähkön jakelulla' on direktiivin 2009/72/EY 2 artiklan 5 kohdassa säädetty merkitys.

3 artikla

Sisäpiirikauppaa koskeva kielto

1. Henkilöitä, joilla on hallussaan tukkutason energiatuotteen liittyvää sisäpiiritietoa, kielletään
- a) käyttämästä tätä tietoa hankkimalla tai luovuttamalla tai yrittämällä hankkia tai luovuttaa omaan tai toisen lukuun suoraan tai välillisesti tukkutason energiatuotteita, joita kyseinen tieto koskee;
- b) ilmaisemasta kyseistä sisäpiiritietoa toiselle henkilölle, jolle tämä tapahdu osana asianomaisen henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista;
- c) sisäpiiritiedon perusteella suosittelemasta toiselle sellaisten tukkukaupan energiatuotteiden hankkimista tai luovuttamista tai houkuttelemasta tätä hankkimaan tai luovuttamaan sellaisia tukkutason energiatuotteita, joihin kyseinen tieto liittyy.
2. Edellä 1 kohdassa säädetty kielto koskee seuraavia henkilöitä, joilla on hallussaan tukkutason energiatuotteen liittyvää sisäpiiritietoa:
- a) yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimien jäsenet;
- b) henkilöt, joilla on omistusosuus yrityksen pääomaan;
- c) henkilöt, jotka saavat kyseisen tiedon käyttöönsä työtään, ammattiaan tai tehtäviään suorittaessaan;
- d) henkilöt, jotka ovat hankkineet tällaisen tiedon rikollisen toiminnan kautta;
- e) henkilöt, jotka tietävät tai joiden pitäisi tietää, että kyseinen tieto on sisäpiiritietoa.

⁽¹⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55.

⁽²⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94.

⁽³⁾ EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1.

3. Tämän artiklan 1 kohdan a ja c alakohtaa ei sovelleta siirtoverkonhaltijoihin, kun ne ostavat sähköä tai maakaasua verkon varman ja turvallisen toiminnan varmistamiseksi niille direktiivin 2009/72/EY 12 artiklan d ja e alakohdan tai direktiivin 2009/73/EY 13 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan nojalla kuuluvien velvoitteiden mukaisesti.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta

a) liiketoimiin, jotka on tehty tukkutason energiatuotteiden erääntyneen hankinta- tai luovutusvelvoitteen täyttämiseksi, jos tämä velvoite johtuu sopimuksesta, joka on tehty, tai kauppaa koskevasta toimeksiannosta, joka on annettu, ennen kuin asianomainen henkilö sai sisäpiiritietoa haltuunsa;

b) sähkön ja maakaasun tuottajien, maakaasun varastointilaitosten toiminnanharjoittajien tai nesteytetyn maakaasun tuontilaitosten toiminnanharjoittajien liiketoimiin, joiden ainoa tarkoituksena on kattaa ennakoimattomista käyttökatoista aiheutuneet välittömät fyysiset menetykset tapauksissa, joissa markkinaosapuoli ei muutoin voisi täyttää sopimuksen mukaisia velvoitteitaan tai joissa tällaiset toimet toteutetaan yhteisymmärryksessä kyseisen yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan kanssa järjestelmän varman ja turvallisen toiminnan takaamiseksi. Tällaisessa tilanteessa liiketoimia koskevat asianomaiset tiedot on ilmoitettava virastolle ja kansalliselle sääntelyviranomaiselle. Tällä ilmoitusvelvollisuudella ei rajoiteta 4 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvoitteen soveltamista;

c) hätätilanteita koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti toimiviin markkinaosapuoliin, jos kansalliset viranomaiset ovat puuttuneet asiaan sähkön tai maakaasun toimittamisen takaamiseksi ja markkinamekanismit on väliaikaisesti lakkautettu jäsenvaltiossa tai sen jossain osassa. Tässä tapauksessa hätätilanteisiin varautumisesta vastaava viranomainen varmistaa tietojen julkistamisen 4 artiklan mukaisesti.

5. Jos henkilö, jonka hallussa on tukkutason energiatuotteen liittyvää sisäpiiritietoa, on oikeushenkilö, 1 alakohdassa säädetty kielto koskee myös niitä luonnollisia henkilöitä, jotka osallistuvat päätökseen toteuttaa liiketoimi asianomaisen oikeushenkilön lukuun.

6. Jos tietoja levitetään journalistisiin tai taiteellisiin tarkoituksiin, on tällaista levittämistä arvioitava ottamalla huomioon lehdistönvapautta ja ilmaisunvapautta muissa viestimissä koskevat säännöt, paitsi jos

a) asianomaiset henkilöt saavat suoraan tai epäsuorasti hyötyä tai etua kyseisten tietojen levittämisestä; tai

b) jos kyseisten tietojen julkistamisella tai levittämisellä pyritään johtamaan markkinoita harhaan tukkutason energiatuotteiden tarjonnan tai kysynnän tai niiden hintojen suhteen.

4 artikla

Velvoite julkistaa sisäpiiritieto

1. Markkinaosapuolten on tehokkaalla tavalla ja oikea-aikaisesti julkistettava hallussaan oleva sisäpiiritieto, joka koskee yritystä tai laitoksia, jotka ovat kyseisen markkinaosapuolen tai sen emoyrityksen tai sidosyrityksen omistuksessa tai määräysvallassa tai joiden toiminnasta kyseinen markkinaosapuoli tai yritys vastaa joko kokonaan tai osittain. Tällainen julkistaminen käsittää muun muassa tiedot, joilla on merkitystä sähkön tai maakaasun tuotanto-, varastointi- ja kulutuslaitosten tai siirtoverkkojen kapasiteetin ja käytön osalta tai joka liittyy nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten kapasiteettiin ja käyttöön, mukaan luettuina tiedot näiden laitosten tai verkkojen suunnitellusta tai ennakoimattomasta käytöstä pois olost.

2. Markkinaosapuoli voi omalla vastuullaan poikkeuksellisesti lykätä sisäpiiritiedon julkistamista ollakseen vaarantamatta oikeutettuja etujaan, jos tiedon julkistamatta jättäminen ei todennäköisesti johda yleisöä harhaan ja markkinaosapuoli pystyy takaamaan kyseisen tiedon säilymisen luottamuksellisena eikä tee sen perusteella tukkutason energiatuotteiden kauppaan liittyviä päätöksiä. Tällaisessa tilanteessa markkinaosapuolen on viipymättä toimitettava asianomainen tieto ja perustelut julkistamisen viivästymiselle virastolle ja asianomaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle 8 artiklan 5 kohtaa noudattaen.

3. Jos markkinatoimija tai markkinatoimijan palveluksessa oleva tai markkinaosapuolen puolesta toimiva henkilö ilmaisee tukkutason energiatuotetta koskevia sisäpiiritietoja osana 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua hänen työnsä, ammattinsa tai tehtäviensä tavanomaista suorittamista, tämän markkinaosapuolen tai henkilön on varmistettava näiden tietojen samanaikainen, täydellinen ja tehokas julkistaminen. Jos ilmaiseminen on tahatonta, markkinaosapuolen on varmistettava tietojen täydellinen ja tehokas julkistaminen mahdollisimman pian tahattoman ilmaisemisen jälkeen. Tätä kohtaa ei sovelleta, jos tiedon saavaa henkilöä koskee luottamuksellisen tiedon salassapitovelvollisuus, riippumatta siitä, johtuuko tämä velvoite laista, asetuksesta, yhtiöjärjestyksestä vai sopimuksesta.

4. Sisäpiiritiedon julkistaminen, mukaan lukien sen julkistaminen kootussa muodossa, asetuksen (EY) N:o 714/2009 tai asetuksen (EY) N:o 715/2009 tai mainittujen asetusten nojalla annettujen suuntaviivojen ja verkkosääntöjen mukaisesti on samanaikaisesti tapahtuva, täydellinen ja tehokas julkistaminen.

5. Jos siirtoverkonhaltijalle on asetuksen (EY) N:o 714/2009 tai asetuksen (EY) N:o 715/2009 mukaisesti myönnetty poikkeus tiettyjen tietojen julkistamista koskevasta velvoitteesta, tuo siirtoverkonhaltija on tuolloin vapautettu myös tämän artiklan 1 kohdassa säädetystä velvoitteesta näiden tietojen osalta.

6. Tämän artiklan 1 ja 2 kohta eivät rajoita velvollisuuksia, jotka kuuluvat markkinaosapuolille direktiivien 2009/72/EY ja 2009/73/EY sekä asetusten (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009, myös mainittujen direktiivien ja asetusten perusteella annettujen suuntaviivojen ja verkkosääntöjen nojalla, erityisesti niiden, jotka koskevat tiedon julkaisemisen määräaika ja tapaa.

7. Tämän artiklan 1 ja 2 kohta eivät rajoita markkinaosapuolten oikeutta viivästyttää Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista, 8 päivänä joulukuuta 2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/114/EY (¹) 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen elintärkeän infrastruktuurin suojaamiseen liittyvien arkaluontoisten tietojen julkistamista, jos ne ovat salassa pidettäviä asianomaisessa maassa.

5 artikla

Markkinoiden manipulointia koskeva kielto

Kielletään osallistuminen markkinoiden manipulointiin ja sen erityis energian tukkumarkkinoilla.

6 artikla

Sisäpiiritiedon ja markkinoiden manipuloinnin määritelmien tekninen ajantasaistaminen

1. Komissiolle siirretään valta hyväksyä delegoituja säädöksiä 20 artiklan mukaisesti

a) 2 artiklan 1, 2, 3 ja 5 kohdassa säädettyjen määritelmien mukauttamiseksi, jotta voidaan varmistaa niiden yhdenmukaisuus muun rahoituspalveluja ja energiaa koskevan unionin lainsäädännön; ja

b) näiden määritelmien saattamiseksi ajan tasalle yksinomaan energian tukkumarkkinoiden tulevan kehityksen huomioon ottamiseksi.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa delegoiduissa säädöksissä on otettava huomioon ainakin

a) energian tukkumarkkinoiden erityinen toiminta, sähkö- ja kaasumarkkinoiden erityispiirteet mukaan luettuina, sekä hyödyke- ja johdannaismarkkinoiden välinen vuorovaikutus;

b) rajat ylittävän manipuloinnin mahdollisuus sähkö- ja kaasumarkkinoiden sekä hyödyke- ja johdannaismarkkinoiden välillä;

c) tosiasiallisen tai kaavailun tuotannon, kulutuksen, siirtokapasiteetin käytön ja varastointikapasiteetin käytön potentiaaliset vaikutukset energian tukkumarkkinahintoihin; ja

d) asetusten (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 mukaisesti käyttöön otetut verkkosäännöt ja puiteohjeet.

7 artikla

Markkinoiden seuranta

1. Viraston on seurattava tukkutasen energiatuotteiden kaupaa sisäpiiritietoon ja markkinoiden manipulointiin perustuvan kaupankäynnin havaitsemiseksi ja estämiseksi. Sen on kerättävä 8 artiklan mukaisesti tiedot energian tukkumarkkinoiden arviointia ja seuranta varten.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tehtävä yhteistyötä aluetasolla ja viraston kanssa 1 kohdassa tarkoitettujen energian tukkumarkkinoiden seurannan toteuttamisessa. Tätä varten kansallisten sääntelyviranomaisten on saatava käyttöönsä asianomaiset viraston hallussa olevat tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti kerätyt tiedot, jollei 10 artiklan 2 kohdasta muuta johdu. Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myös seurata tukkutasen energiatuotteiden kauppaa kansallisella tasolla.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että sen kansallinen kilpailuviranomainen tai tämän viranomaisen yhteyteen perustettu markkinoita seuraava elin valvoo markkinoita kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa. Kansallisella kilpailuviranomaisella tai markkinoita seuraavalla elimellä on markkinaseuranta suorittaessaan oltava tämän kohdan ensimmäisen alakohdan, tämän artiklan 3 kohdan toisen alakohdan toisen virkkeen, 4 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen, 8 artiklan 5 kohdan ensimmäisen virkkeen ja 16 artiklan nojalla samat oikeudet ja velvoitteet kuin kansallisella sääntelyviranomaisella.

3. Viraston on ainakin vuosittain toimitettava komissiolle kertomus tämän asetuksen nojalla toteutetusta toiminnastaan ja asetettava tämä kertomus yleisön saataville. Näissä kertomuksissa viraston on arvioitava eri ryhmiin kuuluvien markkinapaikkojen toimintaa ja tarkasteltavuutta sekä erilaisia kaupankäyntitapoja ja se voi antaa komissiolle suosituksia, jotka koskevat sellaisia markkinasääntöjä, normeja ja menettelyjä, joilla voitaisiin parantaa markkinoiden eheyttä ja sisämarkkinoiden toimintaa. Se voi myös arvioida, voitaisiinko järjestäytyneitä markkinoita koskevilla vähimmäisvaatimuksilla lisätä markkinoiden tarkasteltavuutta. Kertomus voidaan yhdistää asetuksen (EY) N:o 713/2009 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun kertomukseen.

Virasto voi antaa komissiolle liiketoimia koskeviin tietoihin ja myös kauppa koskeviin toimeksiantoihin liittyviä suosituksia, jotka se katsoo ne tarpeellisiksi energian tukkumarkkinoiden tehokkaan ja tuloksekkaan seurannan kannalta. Ennen tällaisten suositusten antamista viraston on kuultava sidosryhmiä, erityisesti kansallisia sääntelyviranomaisia, jäsenvaltioiden toimivaltaisia rahoitusvalvontaviranomaisia, kansallisia kilpailuviranomaisia ja arvopaperimarkkinaviranomaisia.

Kaikki suositukset olisi annettava Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission sekä yleisön saataville.

(¹) EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75.

8 artikla

Tietojen keruu

1. Markkinaosapuolten tai niiden puolesta toimivien 4 kohdan b–f alakohdassa lueteltujen henkilöiden tai viranomaisten on toimitettava virastolle tiedot energian tukkumarkkinoilla suoritetuista liiketoimista ja myös kauppaa koskevista toimeksiantoista. Toimitettaviin tietoihin on sisällyttävä ainakin ostettujen ja myytyjen tukkutason energiatuotteiden tarkka määrittely, sovittu hinta ja määrä, toteutuspäivät ja -ajat, liiketoimen osapuolet ja edunsaajat sekä kaikki muut asiaankuuluvat tiedot. Vaikka markkinaosapuolilla on kokonaisvastuu, niiden ilmoitusvelvollisuuden katsotaan tulleen täytetyksi, kun vaaditut tiedot on saatu 4 kohdan b–f alakohdassa luetellulta henkilöltä tai viranomaiselta.

2. Komissio toteuttaa täytäntöönpanosäädöksin seuraavat toimet:

- a) laatii luettelon sopimuksista ja johdannaisista, mukaan luettuina kauppaa koskevat toimeksiannot, joista on määrä ilmoittaa 1 kohdan mukaisesti, ja tarvittaessa liiketoimien ilmoittamiselle asetetuista asianmukaisista alarajoista;
- b) hyväksyy 1 kohdan mukaisesti toimitettavien tietojen ilmoittamista koskevat yhtenäiset säännöt;
- c) säätää, mihin mennessä ja missä muodossa nämä tiedot on ilmoitettava.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Niissä on otettava huomioon olemassa olevat ilmoitusjärjestelmät.

3. Jäljempänä 4 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettuihin henkilöihin, jotka ovat ilmoittaneet liiketoimista direktiivin 2004/39/EY mukaisesti tai johdannaistransaktioista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun, sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti, ei sovelleta kaksinkertaista ilmoitusvelvollisuutta, kun on kyse näistä liiketoimista.

Edellä 2 kohdassa tarkoitetuissa täytäntöönpanosäädöksissä voidaan sallia, että organisoituneet markkinat tai kauppajärjestelmät tai ilmoitusjärjestelmät toimittavat virastolle tiedot energian tukkumarkkinoiden liiketoimista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän kohdan ensimmäisen alakohdan soveltamista.

4. Tiedot toimittaa 1 kohdan soveltamiseksi

- a) markkinaosapuoli;
- b) markkinaosapuolen puolesta toimiva kolmas osapuoli;
- c) kauppajärjestelmä;
- d) järjestäytynyt markkina, kauppajärjestelmä tai liiketoimia ammattimaisesti järjestävä muu henkilö;

e) johdannaistransaktioista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun, sovellettavan unionin lainsäädännön nojalla rekisteröity tai tunnustettu kauppatietorekisteri; tai

f) toimivaltainen viranomainen, joka on saanut kyseisen tiedon direktiivin 2004/39/EY 25 artiklan 3 kohdan mukaisesti, tai arvopaperimarkkinaviranomainen, jos se on saanut kyseisen tiedon johdannaistransaktioista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun, sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti.

5. Markkinaosapuolten on kaupankäynnin seuraamiseksi energian tukkumarkkinoilla toimitettava virastolle ja kansallisille sääntelyviranomaisille tiedot sähkön tai maakaasun tuotanto-, varastointi- ja kulutuslaitosten tai siirtoverkkojen kapasiteetista ja käytöstä tai tiedot, jotka liittyvät nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten kapasiteettiin ja käyttöön, mukaan lukien tiedot näiden laitosten tai verkkojen suunnittelusta tai ennakoimattomasta käytöstä pois olosta. Markkinaosapuolia koskevat ilmoitusvelvoitteet pidetään mahdollisimman vähäisinä keräämällä tarvittavat tiedot tai osa niistä, mahdollisuuksien mukaan, olemassa olevista lähteistä.

6) Komissio toteuttaa täytäntöönpanosäädöksin seuraavat toimet:

a) hyväksyy 5 kohdan mukaisesti toimitettavien tietojen ilmoittamista ja tarvittaessa ilmoittamiselle asetettuja asianmukaisia alarajoja koskevat yhtenäiset säännöt;

b) säätää, mihin mennessä ja missä muodossa nämä tiedot on ilmoitettava.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Niissä on otettava huomioon asetusten (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 mukaiset olemassa olevat ilmoitusvelvollisuudet.

9 artikla

Markkinaosapuolten rekisteröinti

1. Markkinaosapuolten, jotka suorittavat virastolle 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettavia liiketoimia, on rekisteröidyttävä sen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, johon ne ovat sijoittautuneet tai joissa he asuvat tai, mikäli ne eivät ole sijoittautuneet unioniin tai eivät asu siellä, sen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, jossa ne toimivat.

Markkinaosapuolen on rekisteröidyttävä vain yhdelle kansalliselle sääntelyviranomaiselle. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia jossakin toisessa jäsenvaltiossa rekisteröitynyttä markkinaosapuolta rekisteröitymään uudelleen.

Markkinaosapuolten rekisteröityminen ei vaikuta sovellettavien kauppaa ja tasapainottamista koskevien sääntöjen noudattamista koskeviin velvoitteisiin.

2. Viimeistään kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun komissio on hyväksynyt 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset, kansallisten sääntelyviranomaisten on perustettava markkinaosapuolten kansalliset rekisterit, jotka niiden on pidettävä ajan tasalla. Rekisterissä on kullekin markkinaosapuolelle osoitettava ainutkertainen tunniste ja rekisterissä on oltava riittävät tiedot markkinaosapuolen yksilöimiseksi, mukaan lukien asiaankuuluvat täsmälliset tiedot sen arvonlisäveronumerosta, markkinaosapuolen kotipaikasta, sen toiminta- ja liiketoimintapäätöksistä vastaavista henkilöistä sekä sen kaupankäynnin tosiasiallisesta valvojasta tai edunsaajasta.

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on toimitettava kansallisissa rekistereissään olevat tiedot virastolle viraston päättämässä muodossa. Virasto määrittää yhteistyössä mainittujen viranomaisten kanssa kyseisen muodon ja julkistaa sen viimeistään 29 päivänä kesäkuuta 2012. Virasto perustaa kansallisten sääntelyviranomaisten toimittamien tietojen perusteella markkinaosapuolten eurooppalaisen rekisterin. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla ja muilla asiaankuuluvilla viranomaisilla on oikeus tutustua markkinaosapuolten eurooppalaiseen rekisteriin. Jollei 17 artiklasta muuta johdu ja edellyttäen, ettei yksittäisiä markkinaosapuolia koskevia liikesalaisuuksia paljasteta, virasto voi päättää julkistaa eurooppalaisen rekisterin tai otteita siitä.

4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen markkinaosapuolten on toimitettava rekisteröintilomake kansalliselle sääntelyviranomaiselle, ennen kuin ne suorittavat liiketoimia, jotka on ilmoitettava virastolle 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen markkinaosapuolten on viipymättä ilmoitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle kaikki rekisteröintilomakkeessa ilmoitettuja tietoja koskevat muutokset.

10 artikla

Tietojen vaihto viraston ja muiden viranomaisten välillä

1. Viraston on otettava käyttöön järjestelyt 7 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan mukaisesti saamiensa tietojen vaihtamiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten, jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten, arvopaperimarkkinaviranomaisen ja muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa. Viraston on kuultava näitä viranomaisia ennen tällaisten järjestelyjen käyttöön ottamista.

2. Virasto saa antaa 1 kohdassa tarkoitetut järjestelyt ainoastaan sellaisten viranomaisten käyttöön, joiden käyttöön ottamat järjestelmät mahdollistavat sen, että virasto voi täyttää 12 artiklan 1 kohdan vaatimukset.

3. Johdannaistransaktioista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun, sovellettavan unionin lainsäädännön nojalla rekisteröityjen tai tunnustettujen kauppatietorekistereiden on annettava keräämänsä asiaan liittyvät tukkutasen energiatuotteita ja päästöoikeuksien johdannaisia koskevat tiedot viraston käyttöön.

Arvopaperimarkkinaviranomaisen on toimitettava virastolle direktiivin 2004/39/EY 25 artiklan 3 kohdan ja johdannaistransaktioista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun, sovellettavan unionin lainsäädännön nojalla saadut tukkutasen energiatuotteiden liiketoimia koskevat ilmoitukset. Ilmoituksia tukkutasen energiatuotteita koskevista liiketoimista direktiivin 2004/39/EY 25 artiklan 3 kohdan nojalla vastaanottavien toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava nämä ilmoitukset virastolle.

Viraston ja viranomaisten, jotka ovat vastuussa päästöoikeuksia koskevan kaupan tai päästöoikeuksiin liittyvien johdannaisten valvonnasta, on tehtävä yhteistyötä keskenään ja otettava käyttöön asianmukaisia järjestelyjä, joiden avulla virasto pääsee käsiinsä näitä oikeuksia sekä niihin liittyviä johdannaisia koskeviin liiketoimitietoihin, jos toimivaltaiset viranomaiset keräävät tietoja tällaisista liiketoimista.

11 artikla

Tietosuojaa

Tämän asetuksen soveltaminen ei rajoita yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁽¹⁾ mukaisesti jäsenvaltioilla olevia henkilötietojen käsittelyä koskevia velvoitteita tai yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001⁽²⁾ mukaisesti virastolla sen täyttäessä velvollisuuksiaan olevia henkilötietojen käsittelyä koskevia velvoitteita.

12 artikla

Toiminnallinen luotettavuus

1. Viraston on varmistettava 4 artiklan 2 kohdan sekä 8 ja 10 artiklan nojalla vastaanotettujen tietojen luottamuksellisuus, eheys ja suojaaminen. Viraston on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet ehkäistäkseen järjestelmiinsä sisältyvien tietojen väärinkäytön ja luvattoman tutustumisen tietoihin.

Kansallisten sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden toimivaltaisten rahoitusvalvontaviranomaisten, kansallisten kilpailuviranomaisten, arvopaperimarkkinaviranomaisen ja muiden asiaankuuluvien viranomaisten on varmistettava 4 artiklan 2 kohdan, 7 artiklan 2 kohdan, 8 artiklan 5 kohdan tai 10 artiklan nojalla saamiensa tietojen luottamuksellisuus, eheys ja suojaaminen ja toteutettava toimenpiteitä tällaisten tietojen väärinkäytön ehkäisemiseksi.

Viraston on yksilöitävä operatiivisen riskin lähteet ja saatettava ne mahdollisimman vähäisiksi kehittämällä asianmukaisia järjestelmiä, tarkastuksia ja menettelyjä.

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

2. Jollei 17 artiklasta muuta johdu, virasto voi päättää asettaa osia hallussaan olevista tiedoista julkisesti saataville edellyttäen, ettei yksittäisiä markkinaosapuolia tai yksittäisiä liiketoimia tai yksittäisiä markkinapaikkoja koskevia kaupallisesti arkaluonteisia tietoja ilmaista eikä niitä ole mahdollista päätellä.

Virasto saattaa muita kuin kaupallisesti arkaluonteisia kauppooja koskevan tietokantansa käytettäväksi tieteellisiin tarkoituksiin, jollei luottamuksellisuutta koskevista vaatimuksista muuta johdu.

Tietoja on julkistettava tai asetettava saataville energian tukku-markkinoiden tarkasteltavuuden parantamiseksi ja edellyttäen, että tiedot eivät todennäköisesti vääristä kilpailua energiamarkkinoilla.

Virasto jakaa tietoja oikeudenmukaisesti noudattaen avoimia sääntöjä, jotka se laatii ja asettaa julkisesti saataville.

13 artikla

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevien kieltojen täytäntöönpano

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että 3 ja 5 artiklassa säädettyjä kieltoja sekä 4 artiklassa säädettyä velvoitetta sovelletaan.

Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että sen kansallisilla sääntelyviranomaisilla on viimeistään 29 päivänä kesäkuuta 2013 tutkinta- ja täytäntöönpanovaltuudet, jotka ovat tarpeen tämän tehtävän hoitamiseksi. Näitä valtuuksia on käytettävä oikeasuhteisella tavalla.

Näitä valtuuksia voidaan käyttää

- suoraan;
- yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa; tai
- saattamalla asia toimivaltaisten oikeusviranomaisten käsiteltäväksi.

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tarvittaessa käyttää tutkintavaltuuksiaan yhteistyössä järjestäytyneiden markkinoiden, kauppoojen täsmäytysjärjestelmien tai liiketoimia ammattimaisesti järjestävien muiden 8 artiklan 4 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden kanssa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut tutkinta- ja täytäntöönpanovaltuudet on rajoitettava tutkinnan tavoitteeseen. Niitä on käytettävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja niihin kuuluu oikeus

- saada tutustua kaikkiin tarvittaviin asiakirjoihin niiden muodosta riippumatta ja saada jäljennös niistä;
- vaatia tietoja kaikilta asiaan liittyviltä henkilöiltä, myös niiltä, jotka eri vaiheissa osallistuvat toimeksiantojen lähettämiseen

tai asianomaisten liiketoimien toteuttamiseen, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa oikeus kutsua tällainen henkilö tai päämies kuultavaksi;

- tehdä tarkastuksia paikan päällä;
- vaatia olemassa olevia tallenteita puheluista ja tietoliikenteestä;
- vaatia sellaisen käytännön lopettamista, joka on ristiriidassa tämän asetuksen tai sen nojalla hyväksytyjen delegoitujen säädösten tai täytäntöönpanosäädösten kanssa;
- vaatia oikeusteitse omaisuuden jäädyttämistä ja/tai takavarikoimista;
- vaatia tuomioistuinta tai toimivaltaista viranomaista asettamaan väliaikaisen ammattitoimintakiellon.

14 artikla

Muutoksenhakuoikeus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella tasolla on asianmukaisia järjestelmiä, joiden nojalla osapuolella, johon sääntelyviranomaisen päätös vaikuttaa, on oikeus hakea asianomaisista osapuolista ja mistä hyvänsä hallituksesta riippumattomalta elimeltä muutosta päätökseen.

15 artikla

Ammattimaisesti liiketoimia järjestävien henkilöiden velvoitteet

Henkilön, joka ammattimaisesti järjestää liiketoimia tukkutason energiatuotteilla, on ilmoitettava viipymättä kansalliselle sääntelyviranomaiselle, jos hänellä on aihetta epäillä, että jokin liiketoimi saattaa olla vastoin 3 tai 5 artiklaa.

Henkilöiden, jotka ammattimaisesti järjestävät liiketoimia tukkutason energiatuotteilla, on perustettava ja ylläpidettävä tehokkaita järjestelyjä ja menettelyjä 3 tai 5 artiklaan kohdistuvien rikkomusten havaitsemiseksi.

16 artikla

Unionin ja kansallisen tason yhteistyö

1. Viraston on pyrittävä varmistamaan, että kansalliset sääntelyviranomaiset suorittavat tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä yhteensovitulla ja johdonmukaisella tavalla.

Virasto julkaisee tarvittaessa ei-sitovia ohjeita, jotka koskevat 2 artiklassa säädettyjen määritelmien soveltamista.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on toimittava yhteistyössä viraston kanssa ja keskenään, myös alueellisella tasolla, tämän asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi.

Jäsenvaltioiden kansalliset sääntelyviranomaiset, toimivaltaiset rahoitusvalvontaviranomaiset ja kilpailuviranomainen voivat perustaa asiaankuuluvia yhteistyömuotoja varmistaakseen tutkinnan ja täytäntöönpanon vaikuttavuuden ja tehokkuuden sekä edistääkseen johdonmukaista ja yhtenäistä lähestymistapaa tutkinnan, oikeudellisten menettelyjen sekä tämän asetuksen ja asiaan liittyvän rahoitus- ja kilpailulainsäädännön täytäntöönpanon osalta.

2. Jos kansallisilla sääntelyviranomaisilla on aihetta epäillä, että niiden jäsenvaltiossa tai jossain muussa jäsenvaltiossa suoritetaan tai on suoritettu toimia, joilla rikotaan tätä asetusta, niiden on ilmoitettava tästä virastolle viipymättä mahdollisimman tarkasti.

Jos kansallinen sääntelyviranomainen epäilee, että jossain muussa jäsenvaltiossa suoritetaan toimia, jotka vaikuttavat energian tukkumarkkinoihin tai tukkutason energiatuotteiden hintaan sen omassa jäsenvaltiossa, se voi pyytää virastoa toteuttamaan toimia tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti ja, jos toimet vaikuttavat rahoitusvälineisiin, joihin sovelletaan direktiivin 2003/6/EY 9 artiklaa, tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3. Yhteensovitetun ja yhtenäisen lähestymistavan varmistamiseksi markkinoiden väärinkäyttöön energian tukkumarkkinoilla

- a) kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava jäsenvaltionsa toimivaltaiselle rahoitusvalvontaviranomaiselle ja virastolle, jos niillä on aihetta epäillä, että energian tukkumarkkinoilla suoritetaan tai on suoritettu toimia, jotka ovat direktiivissä 2003/6/EY tarkoitettua markkinoiden väärinkäyttöä ja jotka vaikuttavat rahoitusvälineisiin, joihin sovelletaan mainitun direktiivin 9 artiklaa; tässä tarkoituksessa kansalliset sääntelyviranomaiset voivat perustaa asiaankuuluvia jäsenvaltionsa toimivaltaisen rahoitusvalvontaviranomaisen kanssa toteutettavan yhteistyön muotoja;
- b) viraston on ilmoitettava arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja toimivaltaiselle rahoitusvalvontaviranomaiselle, jos sillä on aihetta epäillä, että energian tukkumarkkinoilla suoritetaan tai on suoritettu toimia, jotka ovat direktiivissä 2003/6/EY tarkoitettua markkinoiden väärinkäyttöä ja jotka vaikuttavat rahoitusvälineisiin, joihin sovelletaan mainitun direktiivin 9 artiklaa;
- c) jäsenvaltion toimivaltaisen rahoitusvalvontaviranomaisen on ilmoitettava arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja virastolle, jos sillä on aihetta epäillä, että energian tukkumarkkinoilla jossain muussa jäsenvaltiossa suoritetaan tai on suoritettu toimia, joilla rikotaan 3 ja 5 artiklaa;
- d) kansallisten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava jäsenvaltionsa toimivaltaiselle kilpailuviranomaiselle, komissiolle ja

virastolle, jos niillä on perusteltua aihetta epäillä, että energian tukkumarkkinoilla suoritetaan tai on suoritettu toimia, joilla saatetaan rikkoa kilpailuoikeutta.

4. Jos virasto muun muassa alustavien arvioiden tai analyysien perusteella epäilee tätä asetusta rikotun, sillä on 1 kohdan mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi valtuudet:
 - a) pyytää yhtä tai useampaa kansallista sääntelyviranomaista toimittamaan mitä tahansa epäilyyn rikkomukseen liittyvää tietoa;
 - b) pyytää yhtä tai useampaa kansallista sääntelyviranomaista aloittamaan tutkinta, joka koskee epäiltyä rikkomusta ja toteuttamaan asianmukaiset toimet havaitun rikkomuksen korjaamiseksi. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen tehtävänä on päättää mahdollisista asianmukaisista toimista havaittujen rikkomusten korjaamiseksi;
 - c) tapauksissa, joissa virasto katsoo mahdollisella rikkomuksella olevan tai olleen vaikutusta rajojen yli, perustaa asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten edustajista koostuva tutkintaryhmä tutkimaan, onko tätä asetusta rikottu ja missä jäsenvaltiossa rikkominen on tapahtunut, sekä sovittaa yhteen ryhmän toiminnan. Virasto voi tarvittaessa pyytää, että tutkintaryhmään osallistuu myös yhden tai useamman jäsenvaltion toimivaltaisen rahoitusvalvontaviranomaisen tai muun asiaankuuluvan viranomaisen edustajia.
 5. Edellä olevan 4 kohdan a alakohdan mukaisen tietopyynnön tai 4 kohdan b alakohdan mukaisen epäiltyä rikkomusta koskevan tutkintapyynnön saaneen kansallisen sääntelyviranomaisen on välittömästi toteutettava tarvittavat toimenpiteet tämän pyynnön noudattamiseksi. Jos tämä kansallinen sääntelyviranomainen ei pysty toimittamaan pyydettyjä tietoja välittömästi, sen on viipymättä ilmoitettava virastolle syyt tähän.
- Ensimmäisestä alakohdasta poiketen kansallinen sääntelyviranomainen voi kieltäytyä toteuttamasta pyydettyjä toimia, mikäli
- a) pyynnön noudattaminen voi heikentää sen jäsenvaltion itsemääräämisoikeutta tai turvallisuutta, jolle pyyntö on osoitettu;
 - b) oikeudellisia menettelyjä on samojen toimien osalta ja samoja henkilöitä vastaan jo pantu vireille sen jäsenvaltion toimivaltaisissa viranomaisissa, jolle pyyntö on osoitettu; tai
 - c) siinä jäsenvaltiossa, jolle pyyntö on esitetty, on jo annettu kyseisiä henkilöitä ja samoja toimia koskeva lopullinen oikeuden päätös.

Kansallisen sääntelyviranomaisen on kussakin tällaisessa tapauksessa ilmoitettava asiasta virastolle ja annettava mahdollisimman yksityiskohtaiset tiedot näistä menettelyistä tai oikeuden päätöksestä.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on osallistuttava 4 kohdan c alakohdan mukaisesti koolle kutsuttuun tutkintaryhmään ja annettava kaikki tarvittava apu. Virasto sovittaa yhteen tutkintaryhmän toiminnan.

6. Asetuksen (EY) N:o 713/2009 15 artiklan 1 kohdan viimeistä virkettä ei sovelleta virastoon sen suorittaessa tämän asetuksen mukaisia tehtäviään.

17 artikla

Salassapitovelvollisuus

1. Tämän asetuksen nojalla saatuja, vaihdettuja tai toimitettuja luottamuksellisia tietoja koskee 2, 3 ja 4 kohdassa säädetty salassapitovelvollisuus.

2. Salassapitovelvollisuutta sovelletaan

a) henkilöihin, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet viraston palveluksessa;

b) viraston määräämiin tilintarkastajiin ja asiantuntijoihin;

c) henkilöihin, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden asiaankuuluvien viranomaisten palveluksessa;

d) kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden asiaankuuluvien viranomaisten määräämiin tilintarkastajiin ja asiantuntijoihin, jotka saavat käyttöönsä luottamuksellista tietoa tämän asetuksen mukaisesti.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tehtäviensä yhteydessä saamaa luottamuksellista tietoa ei saa paljastaa muulle henkilölle tai viranomaiselle muutoin kuin sellaisena tiivistelmänä tai koosteena, josta yksittäisiä markkinaosapuolia tai kauppapaikkoja ei voida tunnistaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rikosoikeuden, tämän asetusten muiden säännösten tai muun asiaan liittyvän unionin lainsäädännön soveltamista.

4. Virastolla, kansallisilla sääntelyviranomaisilla, jäsenvaltion toimivaltaisilla rahoitusvalvontaviranomaisilla, arvopaperimarkkinaviranomaisella, tämän asetuksen nojalla luottamuksellisia tietoja saavilla elimillä ja henkilöillä on oikeus käyttää saamia tietoja ainoastaan velvollisuksiensa ja tehtäviensä suorittamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rikosoikeuden soveltamista sen piiriin kuuluviin tapauksiin. Muut viranomaiset, elimet tai henkilöt saavat käyttää näitä tietoja sitä tarkoitusta varten, johon tiedot on toimitettu niille tai kyseisten tehtävien hoitoon nimenomaan liittyvän hallinnollisen tai oikeudellisen menettelyn yhteydessä. Tiedot vastaanottava viranomainen saa käyttää niitä myös muihin tarkoituksiin, jos tiedot toimittava virasto, kansallinen sääntelyviranomainen, jäsenvaltion toimivaltainen rahoitusvalvontaviranomainen, arvopaperimarkkinaviranomainen, elin tai henkilö suostuu siihen.

5. Tämä artikla ei estä jäsenvaltion viranomaista kansallisen lainsäädännön mukaisesti vaihtamasta tai toimittamasta luottamuksellisia tietoja, mikäli niitä ei ole saatu tämän asetuksen nojalla toisen jäsenvaltion viranomaiselta tai virastolta.

18 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetukseen kohdistuviin rikkomuksiin sovellettavia seuraamuksia koskevat säännöt ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, varoittavia ja oikeasuhteisia, ja niiden on ilmentettävä rikkomuksen luonnetta, kestoja ja vakavuutta, kuluttajille aiheutettua vahinkoa sekä sisäpiiritietoon ja markkinoiden manipulointiin perustuvasta kaupankäynnistä saatavia potentiaalista hyötyä.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava nämä säännökset komissiolle viimeistään 29 päivänä kesäkuuta 2013 sekä ilmoitettava viipymättä kaikista niihin vaikuttavista muutoksista.

Jäsenvaltioiden on säädettävä, että kansallinen sääntelyviranomainen voi julkistaa tämän asetukseen kohdistuvien rikkomusten johdosta määrätyt toimenpiteet tai seuraamukset, jollei julkistaminen aiheuta kohtuutonta vahinkoa asianosaisille.

19 artikla

Kansainväliset suhteet

Virasto voi, siinä määrin kuin on tarpeen tässä asetuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja rajoittamatta jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten, Euroopan ulkoasiainhallinto mukaan lukien, toimivaltaa, kehittää suhteita ja tehdä hallinnollisia järjestelyjä valvontaviranomaisten, kansainvälisten organisaatioiden ja erityisesti unionin energian tukkumarkkinoihin vaikuttavien kolmansien maiden hallintojen kanssa edistääkseen sääntelykehityksen yhdenmukaistamista. Näillä järjestelyillä ei saa luoda oikeudellisia velvoitteita unionille ja sen jäsenvaltioille eikä niillä saa estää jäsenvaltioita ja niiden toimivaltaisia viranomaisia tekemästä kahdenvälisiä tai monenvälisiä sopimuksia tällaisten valvontaviranomaisten, kansainvälisten organisaatioiden ja kolmansien maiden hallintojen kanssa.

20 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä tässä artiklassa säädetyin edellytyksin.

2. Edellä 6 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä siirretään komissiolle viideksi vuodeksi 28 päivänä joulukuuta 2011. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden pituisen kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 6 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, päätöksessä mainittuna päivänä. Päätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.

4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5. Edellä olevan 6 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

21 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

22 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Edellä olevaa 8 artiklan 1 kohtaa, 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa sekä 4 ja 5 kohtaa sovelletaan kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on hyväksyy asiaankuuluvat mainitun artiklan 2 ja 6 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanosäädökset.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 25 päivänä lokakuuta 2011.

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
J. BUZEK

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
M. DOWGIELEWICZ

KOMISSION LAUSUMA

Komission mielestä 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja liiketoimien ilmoittamiselle asetettavia vähimmäisrajoja ja 8 artiklan 6 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei voida vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä.

Komissio esittää tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen näiden vähimmäisrajojen vahvistamisesta.

NEUVOSTON LAUSUMA

EU:n lainsäätävä on siirtänyt komissiolle täytäntöönpanovaltaa SEUT 291 artiklan mukaisesti 8 artiklassa säädettyjen toimenpiteiden osalta. Tämä sitoo oikeudellisesti komissiota huolimatta lausumasta, jonka se esitti 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja 8 artiklan 6 kohdan a alakohdan osalta.
